

Smírčí kříž v Libné

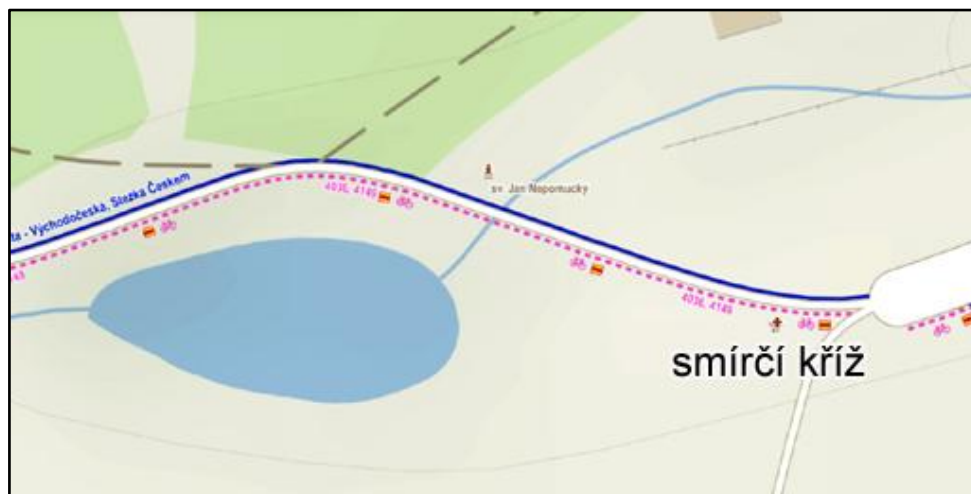
(aneb Znovuzrození zaniklé obce)

Libná (německy Liebenau) je dnes již zaniklá obec, kterou připomíná jen pár sakrálních barokních památek podél cesty vedoucí ze Zdoňova přes Libnou a kolem Vorwerku (Poplužní dvůr) do Horního Adršpachu. Obec byla převážně v 19. a 20. století obývána obyvateli německého původu, a když došlo po Druhé světové válce k rozhodnutí o odsunu Němců z našeho pohraničí, neobydlena zůstala i Libná. Několik let poté se započalo s demoličními pracemi. I přesto, že se osada nachází pod

hustými pohraničními hvozdy Javořích hor, mohli bychom říci na "území vlků," na pastvinách pod hvozdy se pase dobytek i koně, za ohradami často označenými pro turisty, aby se nedotýkali ohrad a dbali na svou bezpečnost před psy, jakožto zabezpečením stád před občasnou návštěvou vlků. Jelikož se i na tento "konec světa" vrátil nepatrný hospodářský a pastevecký život, byla osada (spadající pod Zdoňov) roku 2009 opět vyhlášena jako místní část Libná.

Na okraji retenční nádrže, kousek od sochy Jana Nepomuckého, se nachází u cesty "smírčí kříž," ke kterému se vztahuje tato pověst i skutečnost. Na kříži je vytesaný nápis ANTON RAAB LIEBENAU 1790, což připomíná a naznačuje, že v obci Libná došlo roku 1790 k úmrtí obyvatele Antonína Raaba. Kříž však byl původně někde v okolním lese, neboť Antonín byl dřevorubcem a k jeho smrti došlo někde v lese. V sedmdesátých letech 20. století (to jest někdy po roce 1970) byl kříž nalezen na polské hranici nad takzvanou Ivankou v Horním Adršpachu v rokli, a byl zarostlý a zapadaný listím (přesná lokalita, kde se říká nad Ivankou, se mi zjistit nepodařila, od Libné je ale státní CZ/PL hranice nad Horním Adršpachem vzdálena vzdušnou čarou asi 2 km). Smírčí kříž tehdy objevil pan Jiří Frolka (toho času elektrikář na statku v Dolním Adršpachu). Skoro dvě století tedy nemáme přesný obraz toho, co se se smírčím křížem odehrávalo a kudy, a díky komu po okolí

Libné putoval, než dorazil na místo svého nálezu zhruba po 180 letech. S vyzvednutím kříže panu Frolkovi pomohl záhy pan Meier a kříž odvezli na jeho pozemek v Dolním Adršpachu, pod zámek k chalupě č. 25. Zde stál od poloviny 70. let 20. století po boku druhého kříže, který měl stejný osud. V roce 2013 však bylo domluveno, že se smírčí kříž Antonína Raaba vrátí zpět do Libné, do svého domova, tedy "částečně zpět na své místo."

Vysvětlivky

- Smírčí kříž je kříž kamenný, který bývá nejčastěji postaven na místě, kde se stal hrdelní zločin, kde byl někdo zabit, zavražděn, či došlo ke smrtelné nehodě a neštěstí. Ve středověku bylo totiž možno při trestním stíhání provinilců uplatnit systém takzvaného smírčího práva, kdy byl provinilci uložen trest či úkol, kterým svůj zločin odčinil. Kromě vyrovnání se s postiženou rodinou a pozůstalými, to mohlo být i vytesání a vztyčení kamenného kříže na místě, kde byl zločin spáchán. Pokud nebyl po ruce kameník, který zvládnul vytesat z pískovce či kamene celý kříž, náhražkou bylo vytesání kříže přímo do kamene (skalky), tomuto místu pak říkáme "křížový kámen." Důvodem této úlitby bylo středověké soudnictví, které vycházelo z práva kanonického, tedy náboženského odpuštění na základě lítosti a uznání, že Kristus nás vykoupil z hříchu, a kvůli tomu zemřel na kříži. Odtud tedy pramenil zvyk smíření s pozůstalými přes "smírčí kříž."

křížový kámen
(v nedalekých Teplických skalách)

Milan Škoda (13. 06. 2023)

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.9862/>

zdroj: informační tabulka v Libné + Wikipedie

fotografie: Milan Škoda